

Pavol Stano, Rudolf Žatko
NARODOPIŠNA LITERATURA NA SLOVENSKU ZA ROKY 1901-1959
Matica Slovenska, Martin 1989,
str. 795.

Zanimanje za način života ili kulturu jednog naroda ili etničke skupine starije je od početka pisanja o njima i pokušaja izrade etnološke bibliografije.

Sistematska obrada etnološke bibliografije u Slovačkoj počinje osnivanjem Etnološkog instituta SAVU u Bratislavi 1946. g., kojemu je to bio jedan od prvih zadataka. Uz praćenje i registriranje izlazećih članaka i druge literature, istovremeno se izrađivala i retrospektivna bibliografija. Posao je započeo Rudolf Žatko (umro 1976), a izdanje je dovršio Pavol Stano. Bibliografija je etapno zamišljena. Ovaj se svazak odnosi na razdoblje od 1901-1959. (uključno), a priprema se i svezak koji će sadržavati sve od prvih početaka etnologije do 1900. Kao stručna bibliografija sadrži materijal etnološke znanosti pod zajedničkim nazivom etno-grafija-folkloristika, kako se i predaje na Katedri u Bratislavi. Tu su u prvom redu popisane sve knjige i članci iz časopisa na slovačkom ili drugom jeziku o slovačkoj kulturi u domovini ili izvan nje, o kulturi manjina i etničkih skupina u Slovačkoj (Ukrajnaca, Mađžara, Nijemaca, Roma). Etnologija kao povijesna znanost u svojim proučavanjima koristi, također, rezultate drugih srodnih znanosti - arheologije, antropologije, geografije, povijesti, sociologije, lingvistike, književnosti, povijesti umjetnosti. Stoga su ovdje navedeni značajniji rezultati istraživanja tih znanosti. Zabilježen je slovački materijal iz stranih časopisa susjednih naroda ili šire. Ova bibliografija ima znanstveni cilj i ulogu. Stoga je pri njenom sastavljanju akcent stavljen na tematski raspored pojava. Korišteni su redni brojevi od 1-10261 unutar kojih su teme razvrstane po klasičnom principu podjele na tri jedinice: materijalna kultura, duhovna kultura i folklor. Svaka jedinica ima svoje podskupine koje su opet dalje raščlanjene. Ukupno je to 20 jedinica s uvodnim dijelom koji se odnosi na općenitosti, tj. riječ je o principima, metodama, zadaći etnologije, njenom pojavku kao znanosti u Slovačkoj, kod Slavena i nekih drugih naroda. Popisani su svi stručnjaci, dokumentacij-ske zbirke, video-materijal (tako npr. kratki film o svadbenim običajima Slovaka u Selenči i dr.). Na kraju knjige nalaze se neophodni registri: predmetni registar i registar autora koji su složeni abecednim redom (dešifrirani su pseudonimi i skraćenice imena), topografski registar koji donosi popis lokaliteta, a unutar kojih su zabilježene tematske jedinice abecednim redom (ako ih je više).

O Slovacima izvan domovine najviše je podataka prikupljeno iz Mađarske i Jugoslavije. Od ukupno 543 časopisa (na 8 stranica) iz jugoslavenske literature citirani su: Bršljan, Dom i svijet, Sveslavenski sbornik (iz Zagreba), Naš život, Svit (iz Petrovci), te Ljubljanski zvon, Časopis za zgodovino in narodopisje, Mladika, Pobratim, Zbornik za umetnostno zgodovino, Zvonček i Slovenski etnograf (iz Ljubljane). Osim popisa koji se odnose na Hrvate u Slovačkoj ili Slovake u Jugoslaviji, uz gore navedene časopise zabilježeno je i slijedeće: Melicherčik, Andrej: *Sučasny stav chorvatskej etnografie*. Narodopisny sbornik 6-7, 1945-1946, str. 88-94; Novak, Vilko: *Sučasny stav narodopisu v Juhoslavii*. Slovensky narodopis 6, 1958, str. 529-541; Kudlaček, Jozef: Branis-

lav Bratanić, *Nešto o starosti pluga kod Slavena*. (Rec.) Slovensky narodopis 7, 1959, str. 167-169.

U svemu ovome ostvareni su velika zamisao i pothvat, koji će neizostavno po-sluziti u budućim proučavanjima slavenske pa i drugih kultura.

Manda Svirac